

FolkON

- DWA ŚWIATY, JEDEN RYTM

**KONSPEKTY TYGODNIA
FOLKOWEGO**

Anna Maśluch

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Minister
Edukacji

FUNDACJA
WSPIERANIA
NAUKI I ROZWOJU

Projekt dofinansowany ze środków
budżetu państwa, przyznanych przez
Ministra Edukacji w ramach programu
„Nasze tradycje”.

Scenariusz zajęć edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym „Magia wycinanki łowickiej”

Przygotowała: Anna Maśluch nauczyciel edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej

Cele ogólne:

- Zapoznanie dzieci z polską tradycją wycinanek ludowych z Mazowsza i Lubelszczyzny
- Rozwijanie zdolności manualnych, kreatywności i wyobraźni
- Kształtowanie poczucia estetyki i wrażliwości na sztukę
- Wzmacnianie tożsamości regionalnej i narodowej

Cele szczegółowe:

Dzieci:

- poznają różnorodność wzorów i kolorów charakterystycznych dla poszczególnych regionów Polski (Łowicz)
- wykonują własną prostą wycinankę inspirowaną sztuką ludową
- rozwijają sprawność manualną, precyzję i koordynację wzrokowo-ruchową
- potrafią współpracować w grupie i dzielić się materiałami

Metody pracy:

- czynne - praktyczne działania plastyczne
- słowne - instrukcja, rozmowa kierowana

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

Środki dydaktyczne:

- Kolorowe kartki papieru (czerwone, niebieskie, zielone, żółte, pomarańczowe, brązowe, czarne, białe)
- Nożyczki z zaokrąglonymi końcami
- Klej w szyfcie
- Przykłady wycinanek łowickich (ilustracje, zdjęcia lub oryginalne prace)
- Rekwizyty nawiązujące do kultury łowickiej (chusta, pasek, kubek, serwetki z motywem łowickim, lalka w stroju ludowym – opcjonalnie)
- Książki, albumy o tematyce ludowej

Przed zajęciami nauczyciel prosi o przyniesienie przedmiotów kultury ludowej łowickiej.

- **Przebieg zajęć:**

Zaproszenie na film „Wędrowki Pyzy”

<https://vod.tvp.pl/dla-dzieci,24/wedrowki-pyzy-odcinki,2039209/odcinek-1,S01E01,2047061>

odcinek 1 - „Za progiem”

Rozmowa na temat obejrzanej bajki:

Kim była Pyza?

Jak wyglądała chata wiejska, czym była ozdabiana?

Kto dał Pyzie ubranie?

Jaki nosiła strój?

Charakterystycznym elementem stroju Pyzy jest kolorowa, pasiasta spódniczka, często w odcieniach czerwieni, granatu i zieleni, która nawiązuje do ludowych spódnic noszonych przez kobiety na Mazowszu i w innych regionach Polski. Do tego Pyza ma białą, bufiastą bluzeczkę, zdobioną drobnymi haftami lub koronką przy rękawach i dekolcie. Jej głowę zdobi chusteczka, zwykle czerwona, która jest związana pod brodą, zgodnie z dawną polską tradycją. Do stroju często dołączany jest kolorowy fartuszek, czasem z haftowanymi motywami kwiatowymi, oraz niewielka torba przewieszona przez ramię, w której Pyza nosi drobne skarby ze swych podróży. Na stopach ma czarne buciki lub tradycyjne kierpce.

Całość stroju Pyzy jest pogodna, barwna i budzi skojarzenia z polską wsią, łąkami, lasami i opowieściami przekazywanymi z pokolenia na pokolenie. Strój Pyzy to hołd dla polskiego folkloru i różnorodności regionalnych tradycji.

Nauczyciel nawiązuje do filmu, mówi, iż ozdobą chat były wycinanki wieszane na ścianach. Przedstawiały one koguty, kwiaty (tulipany, róże, goździki, astry), rośliny, sceny z życia wiejskiego. Patrz – załączniki.

Wycinanki pochodzące z Lubelszczyzny przypominały serwetki. Były jednobarwne, czasem naklejane na kontrastowe tło. Miały kształt koła, kwadratu, gwiazdy. Charakteryzowały się zwartą kompozycją i ząbkowanymi krawędziami. Patrz – załączniki.

Zaprasza dzieci do obejrzenia zgromadzonych rekwizytów nawiązujących do sztuki ludowej łowickiej. Dzieci opowiadają o swoich odczuciach – komu się podobają i dlaczego.

Następnie nauczyciel zaprasza dzieci do wykonania wycinanek.

- **Praca plastyczna-wycinanki:**

- ✓ Omówienie zasad bezpieczeństwa podczas pracy z nożyczkami.
- ✓ Rozgrzewka manualna: krótkie ćwiczenia paluszkowe: „Taniec paluszków”, układanie dłoni w różne kształty, klaskanie rytmiczne, ćwiczenia rozluźniające nadgarstki i palce przed pracą z nożyczkami.
- ✓ Instrukcja:
  - Nauczyciel prezentuje wydrukowane szablony wycinanek (załącznik PDF) i demonstruje, jak wykonać prostą wycinankę łowicką – np. kwiat lub kogucika.
  - Pokazuje technikę składania papieru „na pół” i wycinania elementów symetrycznych.
  - Nauczyciel przypomina, że każda praca jest wyjątkowa i nie musi być identyczna ze wzorem (szablonem). Zachęca dzieci do tworzenia wycinanki według własnych pomysłów.
  - Dzieci wybierają kolory papieru i projektują własną wycinankę – mogą korzystać z gotowych szablonów lub tworzyć własne wzory.
  - Samodzielnie składają kartki, wycinają elementy, rozkładają i przyklejają na kartce.
  - Prowadząca wspiera dzieci, udziela indywidualnych wskazówek, pomaga w trudniejszych momentach.
- ✓ Prezentacja i omówienie prac, podsumowanie zajęć:
  - Wspólne oglądanie gotowych wycinanek, rozmowa o tym, co się udało i co było najtrudniejsze.
  - Podkreślenie unikalności każdej pracy, uznanie dla wysiłku i kreatywności.
  - Zrobienie zdjęcia grupowego z wycinankami lub stworzenie wystawki w sali przedszkolnej lub na korytarzu.
  - Podziękowanie za udział w zajęciach.

Załączniki:

Źródło: <https://ourlittleadventures.pl/skansen-w-lowiczu/>

Źródło: <https://ourlittleadventures.pl/skansen-w-lowiczu/>

Wycinanka łowicka

Źródło: <https://powiatlowicki.pl/2622,wycinanka>

Źródło:

<https://powiatlowicki.pl/2622,wycinanka>

Źródło: <https://powiatlowicki.pl/2622,wycinanka>

Źródło: <https://powiatlowicki.pl/2622,wycinanka>

Źródło: <https://powiatlowicki.pl/2622,wycinanka>

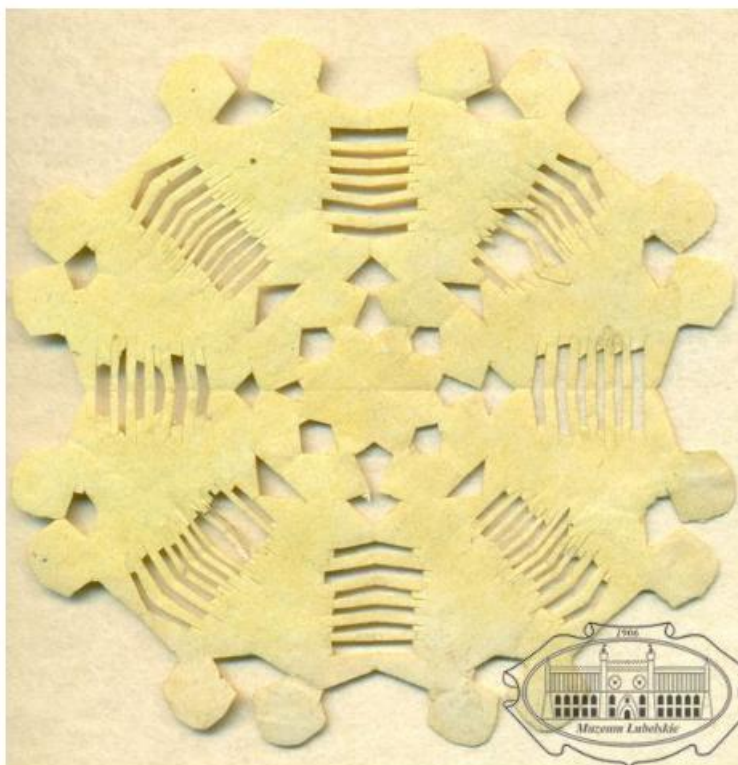

fot. E.Koprowski: wycinanka Heleny Miazek z kolekcji PME

Źródło: <https://ethnomuseum.pl/muzeum-dla-dzieci/blogmdd/nozyczki-w-dlon-wycinanki/>

Wycinanka Lubelska

Źródło: <https://zamek-lublin.pl/papierowa-finezja-czyli-o-wycinance-lubelskiej-1-08-30-09-2014/>

Plik PDF szablonu wycinanek- osobny dokument.

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Minister
Edukacji

FUNDACJA
WSPIERANIA
NAUKI I ROZWOJU

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa,
przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach
programu „Nasze tradycje”

